

งาน สมโภชน์ หลวงปู่ บึงสามพัน

ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน
จังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำนำ

พระพุทธรูปหลวงพ่อบึงสามพัน เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ที่ชาวอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้ความเคารพนับถือ ในทุกปีช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม จะต้องนำองค์หลวงพ่อบึงสามพันออกมาให้ประชาชนได้กราบไหว้บูชาและสรงน้ำ จากความเชื่อว่าถ้าหากได้นำหลวงพ่อบึงสามพันแท้และสรงน้ำกันจะทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ผู้เขียนและทีมงานสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จึงได้จัดทำข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้รับรู้ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตและปัจจุบัน

ทั้งนี้ ผู้เขียน และคณะผู้จัดทำ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจทั้งหลาย นำองค์ความรู้นี้ไปเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และร่วมกันสืบสาน อนุรักษ์ประเพณีต่อไป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
วัตถุประสงค์	๑
ขอบเขต	๑
เป้าหมาย	๑
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑
ประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน	๒
แนวทางการนำไปปฏิบัติใช้	๙
ข้อเสนอแนะ	๑๐
บรรณานุกรม	๑๐
ภาคผนวก	๑๑

องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม
เรื่อง ประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน
อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการเสาะแสวงหา รวบรวม จัดเก็บความรู้เกี่ยวกับประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ วัฒนธรรม ที่มีอยู่ในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์
๒. เพื่อจัดทำเป็นเล่มองค์ความรู้สำหรับเผยแพร่ให้แก่เยาวชนและผู้ที่มีความสนใจศึกษาเรียนรู้

ขอบเขต

รวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม โดยการศึกษาประวัติความเป็นมาและรูปแบบการขั้นตอนการจัด ประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

เป้าหมาย

จัดเก็บข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมเรื่อง ประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อการประยุกต์ใช้งานให้เป็นระบบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมเรื่อง ประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ที่เป็นระบบ
๒. ได้สืบสานและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม เกี่ยวกับประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อของท้องถิ่น เพชรบูรณ์ และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่สู่ชุมชนสาธารณะชน
๓. ได้องค์ความรู้สำหรับนำไปบูรณาการกับการเรียนการสอน

ประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน

อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

พิธีกรรม ความเชื่อ ความศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีการยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนกลายเป็นประเพณีที่มีความเป็นอัตลักษณ์ประจำพื้นที่นั้น ๆ ถึงแม้จะเป็นประเพณีเดียวกัน ชื่อเหมือนกัน จัดในช่วงเวลาเดียวกัน แต่การดำเนินกิจกรรมภายในงานจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้มีประเพณี พิธีกรรมที่แปลกและหลากหลาย ทั้งประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต และประเพณีที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อให้เข้ากับสังคมและยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เฉกเช่น ประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน ซึ่งในอดีตเคยจัดเพียงพิธีสงฆ์นำองค์หลวงพ่อบึงสามพัน ในช่วงวันสงกรานต์ ที่วัดคงสมโภชน์ ตำบลบ้านโภชน์ อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่เนื่องด้วยองค์พระพุทธรูปนั้นมีชื่อว่า “หลวงพ่อบึงสามพัน” ทำให้ปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐของอำเภอบึงสามพันเข้าไปให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกิดเป็นประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน ซึ่งจะจัดขึ้นที่บริเวณที่ว่าการอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ถือเป็นประเพณีประจำอำเภอบึงสามพัน โดยมีการจัดกิจกรรมภายในงานที่หลากหลายถึง ๙ วัน ๙ คืน

อำเภอ빙สามพัน เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นเมืองที่มีถนนตัดระหว่างทางหลวงสระบุรี - หล่มสัก และ นครสวรรค์ - ชัยภูมิ อีกทั้งเป็นเมืองทางผ่านไปสู่อำเภอต่างจังหวัด จึงทำให้สะดวกทั้งการค้าขายและการเดินทาง บึงสามพันเป็นอำเภอที่มีวิวและทิวทัศน์ที่สวยงามของจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานที่ได้มีการบอกเล่าสืบต่อเป็นตำนานคือ

ก่อนที่จะเรียกเป็นชื่ออำเภอ빙สามพันคนทั่วไปรู้จักบริเวณที่ตั้งของอำเภอในชื่อ " ซับสมอทอด " ซึ่งไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่ามีการเรียกชื่อนี้ชั่วนานเพียงใด เพราะบริเวณดังกล่าวไม่มีชุมชนมาตั้งอยู่แต่ก่อน ด้วยเป็นสภาพของป่าดงดิบ มีความอุดมสมบูรณ์ ประกอบไปด้วยแมกไม้หนานาพันธุ์ และเต็มไปด้วยสัตว์ป่าน้อยใหญ่มากมายหลายชนิด เช่น ช้าง เสือ กระตัง กุ้ง กวาง เป็นต้น ซึ่งเป็นห้วงระยะเวลาก่อนปีพุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยการเดินทางสัญจรไปมาในขณะนั้นลำบากเป็นอย่างมาก เพราะยังไม่มีถนน มีเพียงเส้นทางที่ลัดเลาะผ่านบริเวณป่าจากทางเหนือไปทางใต้เท่านั้น ซึ่งปกติจะเป็นเส้นทางค้าขายของพ่อค้าโค กระบือในอดีต ด้วยถือเป็นเส้นทางสัญจรไปมาเป็นครั้งคราว จนกระทั่งปีพุทธศักราช ๒๔๙๔ นายกา นายทอง และครอบครัว รวม ๔ ครอบครัวได้พาครอบครัวมาตั้งรกรากเป็นกลุ่มแรกโดยมาตั้งอยู่บริเวณซึ่ง เรียกว่า “บ้านซับเกษตร” ตำบลบึงสามพัน เพราะเห็นว่าเป็นแหล่งที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก มีดินดี และมีน้ำท่าบริบูรณ์ เหมาะสำหรับการเกษตรเป็นอย่างยิ่ง หรือเรียกได้ว่ามี "ดินดำ น้ำชุ่ม" นั่นเอง ส่วนสาเหตุที่ได้ชื่อว่า "ซับสมอทอด" เพราะว่ามีต้นสมอใหญ่มากอยู่ต้นหนึ่งขึ้นอยู่ที่ริมคลองซับสมอทอดพร้อมกับเอนลงไปในคลองดูโดดเด่นกว่าต้นไม้อื่น ซึ่งคลองนี้จะไหลจากทิศตะวันตกไปลงสู่บึงสามพัน สมัยนั้นคลองมีความลึก มีน้ำใสสะอาด และมีต้นไม้ขึ้นอยู่ริมคลองอย่างหนาแน่น กระทั่งปีพุทธศักราช ๒๕๓๑ ต้นสมอดังกล่าวได้ถูกน้ำเซาะและล้มลง จึงเป็นตำนานของคำว่า "ซับสมอทอด" ซึ่งแปลเป็นภาษาอย่างง่ายว่า "แหล่งน้ำซึ่งมีต้นสมอยืนต้นอยู่หรือทอดเอนอยู่" ปัจจุบันคลองซับสมอทอดได้ตื่นเงินขึ้นมาก ส่วนคำว่า "บึงสามพัน" เป็นชื่อเรียกบึงแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ห่างไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของที่ตั้ง ที่ว่าการอำเภอ빙สามพัน ประมาณ ๓ กิโลเมตร โดยบึงสามพันมีขนาดความกว้างประมาณ ๑๕๐ เมตร และมีความยาวประมาณ ๓ กิโลเมตร และมีลักษณะทอดตัวจากทางทิศเหนือไปยังทิศใต้ บึงสามพันเมื่อก่อนนั้น (ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๐๐) อุดมไปด้วยสัตว์น้ำนานาชนิด โดยเฉพาะมีจระเข้ชุกชุมมาก ประมาณกันว่าไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ ตัว ปัจจุบันยังมีหลักฐานยืนยันได้จากกระดูกจระเข้จำนวนมากอยู่ที่วัดบึงสามพันล่าง บ้านบึงสามพันล่าง หมู่ที่ ๕ ตำบลบึงสามพัน และบุคคลเก่าแก่ที่อ้างอิงได้ คือ นายเ้า เจริญสุข อายุ ๙๐ ปี (เสียชีวิตแล้ว) โดยนายเ้าเคยมีอาชีพจับจระเข้ที่บึงสามพันเพื่อเอามาขายตั้งแต่ปีพุทธ ศักราช ๒๔๙๓ และเคยเป็นบุคคลสำคัญของฟาร์มจระเข้จังหวัดสมุทรปราการ ในการแสดงการจับจระเข้ให้ผู้ชมที่มาชมจระเข้ในฟาร์ม นายเ้า เล่าประสบการณ์ชีวิตให้ฟังว่า เมื่อเด็กแกจะเป็นคนเกรงไม่ยอมช่วยพ่อแม่ทำนา ไม่ทำการงานเร่ร่อนไปอยู่ในที่ต่าง ๆ จนย่างเข้าวัยหนุ่ม วันหนึ่งไปพบพระธุดงค์รูปหนึ่งเข้า พระธุดงค์ถูกอภัยและเมตตาให้ประสิทธิประสาทวิชาให้ คือ วิชาปราบจระเข้ วิชาจับสัตว์ร้าย พร้อมให้มิดหมอตีตตัวมาเล่มหนึ่ง ดังนั้นต่อมาแกจึงได้มีอาชีพล่าจระเข้ทุกท้องที่ที่มีจระเข้ มาอีกหลาย

สิบปี ก่อนผันชีวิตตนเองในบ้นปลายมีอาชีพประจำอยู่ที่ฟาร์มจระเข้จังหวัด สมุทรปราการจนตลอดชีวิต โดย
 ลุงเข้า ได้เคยฟังเสียงเล่าลือเป็นครั้งแรกมาก่อน เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๓ ว่า ณ บึงสามพันแห่งนี้ มีจระเข้กว่า
 ๓,๐๐๐ ตัว โดยได้เดินทางมาทางเรือตามแม่น้ำป่าสักผ่านจังหวัดอ่างทอง ลพบุรี อำเภอชัยบาดาล อำเภอ
 วิเชียรบุรี จนเข้าเขตอำเภอบึงสามพัน สามารถจับจระเข้ได้เป็นจำนวนมาก ประมาณว่าจระเข้ในบึงมีมากกว่า
 ๓,๐๐๐ ตัวอีก สมกับคำล่ำลือกันว่าบึงสามพัน โดยถูกเรียกชื่อว่าเป็นบึงสามพันมานานแล้ว จนกระทั่งถูกนำใช้
 มาเป็นชื่อของอำเภอบึงสามพันในปัจจุบัน

พระพุทธรูป "หลวงพ่อบึงสามพัน"
 เป็นพระพุทธรูปที่ชาวอำเภอบึงสามพันให้
 ความเคารพนับถือเป็นอย่างมาก ซึ่งมีเรื่องเล่า
 ต่อ ๆ กันมาว่า วันหนึ่งมีราษฎรบ้านโกชน
 อำเภอนองไผ่ ซึ่งหนึ่งในนั้นมียาย ชื่อมอญ
 รวมอยู่ด้วย ได้พากันมาหาปลาที่อำเภอบึงสาม
 พัน (ซึ่งในขณะนั้นมีปลาชุมชุมมาก) โดย
 วิธีการยกยอ โดยยายมอญยกยอทั้งวันจน

เหน็ดเหนื่อยไม่ได้ปลาแม้แต่ตัวเดียวจึงเกิดความท้อแท้ใจมองดูดวงอาทิตย์ก็บ้ายคล้อยลงทุกที ทันใดนั้นก็เกิด
 เหตุอัศจรรย์ขึ้น เพราะยอของยายมอญเกิดไปเกี่ยวกับวัตถุอะไรบางอย่างไม่ทราบได้และไม่สามารถยกยอขึ้นได้
 จึงให้เพื่อนบ้านหลายคนช่วยกันยกยอแต่ยกยออย่างไรก็ไม่ขึ้นเป็นเวลาหลายครั้ง ซึ่งช่วงแรกไม่มีใครกล้าดำน้ำ
 ลงไปดูใต้น้ำเพราะขณะนั้นจะเข้ชุมชุมมาก แต่ในที่สุดเพื่อนบ้านเห็นว่าไม่มีทางดึงขึ้นได้แน่จึงเสี่ยงดำน้ำลงไป
 ดูให้ แน่ใจและจะได้ปลดปล่อยออกให้ จึงพบว่าวัตถุที่ติดอยู่ใต้น้ำเป็นพระพุทธรูปสมัยเก่า แต่ถึงกระนั้นก็ยังไม
 สามารถนำพระพุทธรูปขึ้นจากบึงได้ทั้งที่
 พระพุทธรูปองค์ไม่ใหญ่นัก จนต้องทำบุญ
 อธิษฐานจิตว่า "จะเทิดทูลยังชีวิต" จึง
 อัญเชิญขึ้นมาได้ ปัจจุบันหลวงพ่อบึงสาม
 พันประดิษฐานที่วัดบ้านโกชนอำเภ
 นองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นวัด
 เก่าแก่วัดหนึ่ง และมีประวัติการปล้น
 พระพุทธรูปหลวงพ่อบึงสามพันขึ้นครั้ง
 หนึ่งเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๐๔ พวกโจรได้

บุกเข้ามาโจรกรรมหลวงพ่อบึงสามพัน หลวงพ่อคงเจ้าอาวาสวัดบ้านโกชนในขณะนั้นเข้าขัดขวางจึงถูกพวกโจรทุบด้วยก้อน จนหลวงพ่อคงสลบไป พวกโจรคิดว่าหลวงพ่อคงตายแล้ว จึงหันกลับมาที่พระพุทธรูปหลวงพ่อบึงสามพันพากันอุ้มพระพุทธรูปหลวงพ่อบึงสามพันออกจากพระอุโบสถ แต่พวกโจรไม่สามารถอุ้มหลวงพ่อบึงสามพันออกจากอุโบสถได้เพราะหลวงพ่อบึงสามพันได้แสดงปาฏิหาริย์ให้องค์ใหญ่กว่าประตูพระอุโบสถ (หลวงพ่อบึงสามพันเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ขนาดหน้าตักกว้าง ๑๙ นิ้ว สูง ๓๑ นิ้ว) ต่อมาพวกโจรที่ปล้นวัดบ้านโกชนครั้งนั้น ก็เกิดฆ่าฟันกันเองจนตายหมด และเมื่อถึงช่วงเวลาระหว่างเดือนเมษายน - เดือนพฤษภาคมของทุกปีราษฎรบ้านโกชนจะต้องนำองค์หลวงพ่อบึงสามพัน ออกมาให้ประชาชนได้กราบไหว้บูชา และทำการสร่งน้ำกัน โดยมีความเชื่อกันว่าถ้าได้นำหลวงพ่อบึงสามพันแท้และทำพิธีสร่งน้ำกันจะทำให้ ฝนตกต้องตามฤดูกาล

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๕ หน่วยงานภาครัฐของอำเภอบึงสามพันเข้ามาให้การสนับสนุนการกิจกรรมต่าง ๆ และได้ขออัญเชิญองค์หลวงพ่อบึงสามพันไปประดิษฐาน ณ ที่ว่าการอำเภอบึงสามพัน เพื่อให้ประชาชนชาวอำเภอบึงสามพันได้กราบไหว้ขอพร และจัดงานเฉลิมฉลอง ๙ วัน ๙ คืน วันแรก ของประเพณีสมโภชน์นมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน เวลาประมาณ ๐๖.๓๙ น. จะมีการประกอบพิธีบวงสรวงหลวงพ่อบึงสามพัน ที่บริเวณหน้าพระอุโบสถ วัดคงสมโกชน ตำบลบ้านโกชน อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในพิธีบวงสรวงจะมีการสร่งน้ำและถวายพวงมาลัยเพื่อเป็นมาฆอนมัสการต่อองค์หลวงพ่อ ช่วงระหว่างประกอบพิธีนั้นจะมีพระสงฆ์ ๑๐ รูป เจริญชัยมงคลคาถา มีพรหมณ์อ่านโองการบวงสรวงจนจบพิธีกรรม

หลังจากเสร็จพิธีบวงสรวงจะมีชาวบ้านแต่งตัวสวยงามมาร่วมรำวง และแห่อัญเชิญองค์หลวงพ่อบึงสามพันขึ้นรถไปประดิษฐาน ณ พระอุโบสถ วัดบึงสามพันล่าง อำเภอเบิ่งสามพัน เพื่อรอเข้าร่วมขบวนแห่ไปที่ว่าการอำเภอเบิ่งสามพันในช่วงเย็น

หลวงพ่อบึงสามพัน(องค์จริง) ประดิษฐานภายในพระอุโบสถ วัดบึงสามพันล่าง ตำบลเบิ่งสามพัน
อำเภอเบิ่งสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

หลวงพ่อบึงสามพัน(องค์จำลอง) ประดิษฐานด้านหน้าพระอุโบสถ วัดบึงสามพันล่าง ตำบลเบิ่งสามพัน
อำเภอเบิ่งสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

เวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. เริ่มมีการตั้งขบวนแห่อัญเชิญหลวงพ่อบึงสามพันไปที่ว่าการอำเภอบึงสามพัน โดยขบวนเริ่มตั้งที่บริเวณด้านหน้าวัดบรรพตาราม ตำบลชัยสมอทอด อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้เขียนได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูล ในปี ๒๕๖๖ ขบวนอัญเชิญหลวงพ่อบึงสามพันจะประกอบไปด้วย ๖ ขบวน

▲ ขบวนที่ ๑ ขบวนช้างคู่ ๒๙ เชือก

▲ ขบวนที่ ๒ ขบวนอัญเชิญพระพุทธเจ้า ๒๙ พระองค์

▲ ขบวนที่ ๓ ขบวนนางรำ ๑,๐๐๐ คน

ขบวนที่ ๔ ขบวนรถเครื่องเสียง

▲ ขบวนที่ ๕ ขบวนรถบุษบกอัญเชิญหลวงพ่อบึงสามพัน

▲ ขบวนที่ ๖ ขบวนวิถีไทย

เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. ทุกขบวนเดินทางมาถึงบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอบึงสามพัน จะมีพิธีเปิด ประเพณีสมโภชน์ นมัสการหลวงพ่อบึงสามพันอย่างเป็นทางการ ต่อด้วยมีการรำถวายองค์หลวงพ่อบึง ด้วย นางรำจำนวน ๓,๐๐๐ คน และปิดท้ายวันด้วยการแสดง แสง สี เสียง ดำนานหลวงพ่อบึงสามพัน ที่ได้กล่าวนมา ข้างต้น ในส่วนของกิจกรรมภายในงานประเพณีวันที่ ๒ - ๙ จะมีการเปิดให้ประชาชนได้บูชาดอกไม้ ธูป เทียน เข้าไปนมัสการหลวงพ่อบึงสามพัน มีการออกร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง สินค้า OTOP และสินค้าทั่วไป ช่วง เย็นบริเวณเวทีกลาง จะมีการแสดง แสง สี เสียง และการประกวดของโรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ หมุนเวียนในทุก ๆ วัน

จะเห็นได้ว่าความสวยงามและความเป็นอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมประเพณีไทย ต่อให้โลกมีวิวัฒนาการไปไกลแค่ไหน แต่สังคมไทยก็ยังคงมีแนวทางการยึดถือปฏิบัติ และถ่ายทอดพิธีกรรม ความเชื่อ จากรุ่นสู่รุ่น แต่อาจมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินกิจการให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เพื่อให้ประเพณี พิธีกรรมนั้นยังคงดำเนินควบคู่ไปด้วยกันได้

แนวทางการนำไปปฏิบัติใช้

๑. นำองค์ความรู้ เรื่อง งานสมโภชน์หลวงพ่อบึงสามพัน ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่

๑) จัดทำเป็นรูปเล่มองค์ความรู้ สำหรับเผยแพร่ในห้องสมุดสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

๒) มีการเผยแพร่รูปเล่มองค์ความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ E – Book ลงในเว็บไซต์ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

๒. นำองค์ความรู้ เรื่อง งานสมโภชน์หลวงพ่อบึงสามพัน ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ไปบูรณาการกับการเรียนการสอน รายวิชา HSSD๕๐๔ การพัฒนาเด็ก เยาวชนและสถาบันครอบครัว โดยนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน (มคอ. ๓ หมวดที่ ๕) สัปดาห์ที่ ๓ – ๕ บทที่ ๕ แนวคิดและทฤษฎีด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว เป็นกิจกรรมในการสอน โดยการบรรยาย ยกตัวอย่างองค์ความรู้ เรื่อง งานสมโภชน์หลวงพ่อบึงสามพัน ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในหัวข้อ (๑) ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของดวงเดือนพันธุ์มาวิน (๒) ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของครอบครัวเพื่ออธิบายถึงหน้าที่ของครอบครัวในการอบรมและสอนสมาชิกในครอบครัวให้ตระหนักถึงเรื่องคุณธรรมจริยธรรมกับการอยู่ร่วมกันในสังคม

๓. การเผยแพร่องค์ความรู้ เรื่อง งานสมโภชน์หลวงพ่อบึงสามพัน ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในรูปแบบต่าง ๆ ถือเป็นการประชาสัมพันธ์งานประเพณีประจำปี ทำให้ชุมชนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องเพิ่มขึ้นจากผู้ที่ได้ศึกษาองค์ความรู้เรื่องดังกล่าว และเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้ชุมชนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการลงพื้นที่ ทบทวน ข้อมูลให้ครบถ้วนทุกอำเภอในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังได้
ใช้ศึกษาหาความรู้ สืบต่อจากรุ่นสู่รุ่นต่อไป

บรรณานุกรม

บุคคลอ้างอิง

ดวงพร วันทียา. (๒๕๖๖). อายุ ๕๓ ปี บ้านเลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๑๐ ตำบลหนองแจง อำเภอ빙สามพัน

จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๕ พฤศจิกายน.

ธัญพร เพียงพิมาย. (๒๕๖๖). อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๙๒ หมู่ ๕ ตำบลหนองแจง อำเภอ빙สามพัน

จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๕ พฤศจิกายน.

บุญเลิศ อุฤทธิ์. (๒๕๖๖). อายุ ๘๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๓๐ หมู่ ๕ ตำบลหนองแจง อำเภอ빙สามพัน

จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๕ พฤศจิกายน.

พีระพัฒน์ วงษ์ทับทิม. (๒๕๖๖). อายุ ๕๒ ปี บ้านเลขที่ ๒๗๙/๑ หมู่ ๕ ตำบลหนองแจง อำเภอ빙สามพัน

จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๕ พฤศจิกายน.

วันเพ็ญ ประเสริฐสิน. (๒๕๖๖). อายุ ๕๗ ปี บ้านเลขที่ ๒๓๗ หมู่ ๕ ตำบลหนองแจง อำเภอ빙สามพัน

จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๕ พฤศจิกายน.

สุรินทร์ นาคภู. (๒๕๖๖). อายุ ๖๗ ปี บ้านเลขที่ ๖ หมู่ ๒ ตำบลหนองแจง อำเภอ빙สามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์.

สัมภาษณ์, ๕ พฤศจิกายน.

ภาคผนวก

รายละเอียดรายวิชา (มคอ. ๓) ที่ใช้บูรณาการ

	รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
	หลักสูตรสาขาวิชา พัฒนาสังคม

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา	HSSD504 ชื่อรายวิชา (ภาษาไทย) การพัฒนาเด็ก เยาวชนและสถาบันครอบครัว ชื่อรายวิชา (ภาษาอังกฤษ) Child, Youth and Family Development
2. จำนวนหน่วยกิต	3 (3-0-6)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พัฒนาสังคม หมวดวิชาเฉพาะด้าน
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ไฉศรณญ์ จาริกสมาน ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีที่ 3
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)	ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)	ไม่มี
8. สถานที่เรียน	ภาควิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	1 มิถุนายน 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

มุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้วยเทคนิควิธีการต่างๆในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน รวมถึงความรู้ด้านนโยบาย กฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม ได้จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตขึ้น เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ แก้ไขปัญหาต่างๆ มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม มีความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปบูรณาการกับกิจกรรมของคณะและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายของรายวิชา

ความหมายของคำว่าเด็ก เยาวชนและสถาบันครอบครัว หลักการและความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน หลักการของครอบครัวและสังคม ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ครอบครัวอบอุ่นและสังคมเข้มแข็ง นโยบายเกี่ยวกับการพิทักษ์ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เยาวชนและสถาบันครอบครัว

Definition of child, youth and family institution; principles and importance of child and youth development; child and teenage psychology; activities for children and teenagers; principles of family and society; factors promoting warm family and strong society; policies on guarding, promotion, and protection of various rights; organizations responsible for child, youth, and family development.

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมงต่อภาคการศึกษา			
	บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
3(3-0-6)	39	ไม่มี	6	ตามความต้องการของนักศึกษา

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

ทุกวันพุธ เวลา 08.00 – 17.00 น. และวันศุกร์ เวลา 08.00 – 12.00 น. สถานที่ สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ตารางการให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

รายวิชา	อาจารย์ผู้สอน	วัน-เวลาให้คำปรึกษา	สถานที่หรือหมายเลขห้องผู้สอน	หมายเลขโทรศัพท์ผู้สอน	ที่อยู่ของ E-mail ผู้สอน	รวมจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ให้คำปรึกษา
การพัฒนาเด็กเยาวชนและสถาบันครอบครัว	อ.ใจศุภราญ จาริกสมาน	พุธ เวลา 13.00 – 17.00 น.	สาขาวิชาพัฒนาสังคม	056 - 717-137 ต่อ 1306	roserose003@gmail.com	4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 ผลการเรียนรู้	1.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	1.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1. [●] มีคุณธรรมและจริยธรรม ศรัทธาในความดี	1. สอดแทรกในเนื้อหาทุกวิชา	1. ประเมินผลจากการตรงเวลาของนักศึกษาในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานตามกำหนด ระยะเวลาที่มอบหมาย และการร่วมกิจกรรม
2. [●] มีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบ	2 การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2 ประเมินผลจากการมีวินัยและความพร้อมเพรียงของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. [o] มีศีลธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต	-	3 ประเมินผลจากความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
4. [o] สามารถรับผิดชอบต่อสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำ ในการแสดงทางเลือกใหม่ที่เหมาะสม	-	-
5. [●] มีระเบียบวินัยและเคารพกติกาของสังคม รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	-	-
6. [o] มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	-	-

2. ด้านความรู้

2.1 ผลการเรียนรู้	2.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	2.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [o] มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ศึกษาและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่นๆและการแก้ไขปัญหาในการทำงานได้	1 การสอนหลากหลายรูปแบบ ในรายวิชาตามหลักสูตร ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามที่อาจารย์มอบหมาย	1 การทดสอบแบบย่อย
2. [●] สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจและอธิบายความต้องการทางการพัฒนาสังคม	2. การฝึกปฏิบัติ การทำวิจัยชิ้นเล็กในรายวิชา หรือการค้นคว้า	2. การสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน

	อิสระ	
3. [o] สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้	3. การศึกษาดูงาน การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ	3. ประเมินผลจากรายงาน/โครงการ/งานวิจัย
4. [O] รู้ เข้าใจ และสนใจพัฒนาความรู้ความชำนาญอย่างต่อเนื่อง	-	4. ประเมินผลจากการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 ผลการเรียนรู้	3.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	3.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [●] สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	1 การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1 ประเมินผลการเรียนรู้จากการเรียนรายวิชา
2 [o] สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดทางธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตนเอง	2 การให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โครงการ การทำวิจัย ในรายวิชา หรือการค้นคว้าอิสระ	2 ประเมินผลจากการทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โครงการ การทำวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ
3 [●] สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ	-	3 ประเมินผลจากการปฏิบัติของนักศึกษาและการสัมภาษณ์

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ผลการเรียนรู้	4.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	4.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [o] มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีภาวะผู้นำในการทำงานของกลุ่ม	1 การสอนในรายวิชาต่างๆตามหลักสูตร โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	1 ประเมินผลการเรียนรู้จากรายวิชาต่างๆที่มีการส่งเสริมให้ทำงานเป็นกลุ่ม
2 [o] มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานของกลุ่ม	2 จัดให้มีการนำเสนอแบบกลุ่มใน ประเด็น หัวข้อ ที่ได้รับมอบหมายในรายวิชา	2 ประเมินผลการเรียนรู้รายวิชา สัมมนา การทำวิจัย การทำวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ
3 [o] มีความรับผิดชอบต่ออาชีพ มีน้ำใจ และเสียสละ พร้อมอุทิศตนในการทำงานเพื่อส่วนรวม	-	3 ประเมินผลการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยให้นักศึกษาได้ประเมินกันเอง
4 [o] สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่างๆ	-	4 ประเมินคุณลักษณะของบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต
5 [●] สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและ	-	-

ส่วนรวมพร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่าง พอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม		
6 [๐] มีความรับผิดชอบการพัฒนาการ เรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่อง	-	-

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ผลการเรียนรู้	5.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	5.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
1 [๐] มีความสามารถในการวิเคราะห์ ด้วย กระบวนการทางคณิตศาสตร์ หรือ วิทยาศาสตร์ อย่างมีวิจารณญาณ เพื่อ นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่าง มีคุณภาพ	1 นำประเด็นปัญหาสังคม ที่ เป็นประเด็นปัญหาทางวิชาการ ให้นักศึกษาได้ร่วมกันวิเคราะห์ วิพากษ์ ตามข้อมูลความรู้ที่ นักศึกษามีอยู่อย่างอิสระ	1 มีการประเมินจากเทคนิคการ นำเสนอโดยใช้ทฤษฎี การเลือกใช้ เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ เกี่ยวข้อง
2[๐] มีความรู้และทักษะในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหา ความรู้ เพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	-	-
3. [●] มีทักษะในการสื่อสารด้วยการพูด การเขียน ตลอดจนการสื่อสารความหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการ นำเสนอผลงานทางวิชาการ หรือการ นำเสนอเพื่อประโยชน์ทางภาครัฐและ เอกชน	ประเมินจากผลการสืบค้นข้อมูล จากสารสนเทศต่างๆเพื่อใช้ในการ การออกแบบผลงานในรายวิชา ตามที่ได้รับมอบหมาย	3 ประเมินผลการเรียนรู้จากผลิตผล งานวิจัย เพื่อนำเสนอรูปแบบต่างๆ เช่น โพสต์เตอร์ บทความ สื่อต่างๆ

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมงสอนต่อ สัปดาห์		กิจกรรมการสอน	สื่อที่ใช้ใน การสอน	อาจารย์ผู้สอน
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
1	การแนะนำตัว ชี้แจง เนื้อหา วัตถุประสงค์ และ ข้อตกลงร่วมกันในการ เรียนการสอน	3	-	- ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับรายวิชา - ชักถามถึงความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้น เกี่ยวกับรายวิชา	Power point เอกสารประกอบ การบรรยาย	อาจารย์ไจสศราญ จาริกสมาน
2	บทที่ 1 ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับเด็ก เยาวชนและสถาบัน ครอบครัว	3	-	- บรรยายพร้อม ยกตัวอย่างประกอบ - แลกเปลี่ยน ซักถาม ยกตัวอย่าง ประกอบ	- เอกสารที่ เกี่ยวข้อง - PowerPoint - แบบทดสอบ	อาจารย์ไจสศราญ จาริกสมาน
3-5	บทที่ 2 แนวคิดและ ทฤษฎีด้านการพัฒนา เด็ก เยาวชนและ ครอบครัว - พัฒนาการทางจิต สังคม 8 ขั้นตาม	6	3	- บรรยาย - แลกเปลี่ยน ซักถาม ยกตัวอย่างประกอบ - และอธิบายถึง แนวคิดและทฤษฎีที่ น่าสนใจเกี่ยวกับการ	- เอกสารที่ เกี่ยวข้อง - PowerPoint - แบบทดสอบ	อาจารย์ไจสศราญ จาริกสมาน

	ทฤษฎีแอริคสัน - ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ - ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคล์เบิร์ก - ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน - ทฤษฎีระบบครอบครัว - ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของครอบครัว - ทฤษฎีวิถีจักรชีวิตครอบครัว - แนวคิดการจัดการทรัพยากรในครอบครัว - จิตวิทยาเด็กและครอบครัว			พัฒนาเด็ก เยาวชน และสถาบันครอบครัวอธิบายถึงวัฒนธรรมโครงสร้างครอบครัวของไทยและต่างประเทศทั้งในอดีตและปัจจุบัน - ยกตัวอย่างองค์ความรู้ เรื่อง งานสมโภชน์หลวงพ่อบึงสามพัน ตำบลบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในหัวข้อทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน - ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของครอบครัวเพื่ออธิบายถึงหน้าที่ของครอบครัวในการอบรมและสอนสมาชิกในครอบครัวให้ตระหนักถึงเรื่องคุณธรรมจริยธรรมกับการอยู่ร่วมกันในสังคม		
6-8	บทที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว - ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในสังคมไทยและสังคมโลก - วิกฤตครอบครัวไทย	6	3	- บรรยาย - มอบหมายงานให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนเพื่อมานำเสนอในชั้นเรียน - ให้นักศึกษาดูสื่อวิดีโอ	- เอกสารที่เกี่ยวข้อง - Power Point	อาจารย์ไจสศรกาญจจาริกสมาน

	กับการแก้ไขปัญหา - แนวทางการแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชน			ทัศนที่เกี่ยวกับ ประเด็นการเรียนการ สอน - สอบกลางภาคใน สัปดาห์ที่ 8		
9-10	บทที่ 4 สิทธิเด็ก สิทธิ เยาวชนและกฎหมาย ครอบครัว - วิวัฒนาการว่าด้วย สิทธิเด็กและเยาวชน - อนุสัญญาว่าด้วย สิทธิเด็ก - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการคุ้มครองเด็ก และเยาวชน - กฎหมายครอบครัว	3	3	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - มอบหมายงานให้ นักศึกษาค้นคว้า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ บทเรียน - นำเสนอหน้าชั้น เรียน	- เอกสารที่ เกี่ยวข้อง - Power Point	อาจารย์ใจศรานุ จาริกสมาน
11-12	บทที่ 5 แนวทางการ พัฒนาเด็กและ เยาวชนในสังคมไทย และสังคมโลก	3	3	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - มอบหมายงานให้ นักศึกษาค้นคว้า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ บทเรียน - นำเสนอหน้าชั้น เรียน - ทบทวนเนื้อหาวิชา เพื่อเตรียมสอบปลาย ภาค - ทดสอบย่อยครั้งที่ 2	- เอกสารที่ เกี่ยวข้อง - Power Point - บทความ กรณีศึกษา - สื่อวีดิทัศน์ กรณีศึกษา	อาจารย์ใจศรานุ จาริกสมาน
13-15	บทที่ 6 เทคนิคใน การทำงานกับเด็ก และเยาวชน และการ จัดกิจกรรม สร้างสรรค์สำหรับ	3	6	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - มอบหมายงานให้ นักศึกษาค้นคว้าข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน	- เอกสารที่ เกี่ยวข้อง - Power Point - บทความ กรณีศึกษา	อาจารย์ใจศรานุ จาริกสมาน

	ครอบครัว - ก า ร จั ด ก า ร ทรัพยากรสำหรับเด็ก และเยาวชน - กิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาเด็ก และเยาวชน - กิจกรรมสร้างสรรค์ สำหรับการสร้างเสริม ความสัมพันธ์ใน ครอบครัว			- นำเสนอหน้าชั้นเรียน - ทบทวนเนื้อหาวิชา เพื่อเตรียมสอบปลาย ภาค - ทดสอบย่อยครั้งที่ 2	- สื่อวีดิทัศน์ กรณีศึกษา	
16	สอบปลายภาค					

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	การเรียนรู้ด้าน	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนการประเมิน
1	คุณธรรม จริยธรรม	1. [●] มี คุณ ธรรม และ จริยธรรม ศรัทธาในความดี	-สังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติ	ตลอดภาค การศึกษา	10%

		2. [○] มีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบ 3. [●] มีศีลธรรม ซื่อสัตย์สุจริต 4. [○] สามารถรับผิดชอบต่อสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสดงทางเลือกใหม่ที่เหมาะสม 5. [●] มีระเบียบวินัยและเคารพกติกาของสังคม รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 6. [○] มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	-การตรงต่อเวลา -การขานชื่อหรือเซ็นชื่อ -การเข้าร่วมกิจกรรม	(1-15)	
2	ความรู้	1. [○] มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ศึกษาและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในการดำรงชีวิตเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่นๆและการแก้ไขปัญหาในการทำงานได้ 2. [●] สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจและอธิบายความต้องการทางการพัฒนาสังคม 3. [○] สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการรวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้ 4. [○] รู้ เข้าใจและสนใจพัฒนาความรู้ ความชำนาญอย่างต่อเนื่อง	- การสอบข้อเขียน (สอบย่อย) - การรายงานผลการสืบค้น การนำเสนอ งานนิทรรศการ - การสอบกลางภาค	-6 -8 -10 - 2-14	60%

3	ทักษะทางปัญญา	1. [●] สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล 2. [○] สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางวิชาการ หรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดทางธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตนเอง 3. [●] สามารถรวบรวม ศึกษาวิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ 4. [○] สามารถวิเคราะห์สังคมวิเคราะห์ ผลงานวิจัยและทฤษฎีเพื่อสร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้ใหม่	- ประเมินผลการรายงานผลผลิตงานที่มอบหมายและการแก้ปัญหา	ตลอดภาคการศึกษา (2-14)	20%
4	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1. [○] มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีภาวะผู้นำในการทำงานของกลุ่ม 2. [○] มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานของกลุ่ม 3. [○] มีความรับผิดชอบต่ออาชีพ มีน้ำใจและเสียสละพร้อมอุทิศตนในการทำงานเพื่อส่วนรวม 4. [○] สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์ชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่างๆ 5. [●] สามารถเป็นผู้ริเริ่ม	- ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในชั้นเรียน และการระดมความคิด	ตลอดภาคการศึกษา	5%

		แสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม 6. [๐] มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง			
5	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. [๐] มีความสามารถในการวิเคราะห์ด้วยกระบวนการทางคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ อย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ 2. [๐] มีความรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. [●] มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. [๐] มีทักษะในการสื่อสารด้วยการพูด การเขียน ตลอดจนการสื่อสารความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการนำเสนอผลงานทางวิชาการ หรือการนำเสนอเพื่อประโยชน์ทางภาครัฐและเอกชน	- ประเมินผลจากทักษะการเขียนผลงาน การอ่าน การแปลผล และการนำเสนอปากเปล่า - สังเกตพฤติกรรม การค้นคว้า จากกรรงานผลการสืบค้น	ตลอดภาคการศึกษา (1-15)	5%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

เจมส์ เอ. พาวเวลล์. จิตวิทยาครอบครัว. สำนักพิมพ์ดาร์งค์ พินคูน

เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์. รูปแบบการจัดการทางสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน :

รายงานโครงการวิจัยและพัฒนา. กรุงเทพฯ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554.

วารุณี ภูริสินสิทธิ์. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน : แนวคิดทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.

วิทยากร เชียงกุล. จิตวิทยาวัยรุ่น : ก้าวข้ามปัญหาและพัฒนาศักยภาพด้านบวก. กรุงเทพฯ : สายธาร, 2552.

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. เด็กและเยาวชน : สังคมมีคุณค่าจากต้นกล้าคุณธรรม. กรุงเทพฯ, 2551.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. จิตวิทยาพัฒนาการทุกชีวิตทุกช่วงวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

สายสุรี จุติกุล. รายงานการศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555.

สุริยเดว ทรีปาตี. ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2555.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

<http://dcy.go.th/webnew/ebook/dcy2560-2564/mobile/index.html>

มูลนิธิศุภนิมิต

www.worldvision.or.th

มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก

www.fblcthai.org

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา ☐ การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ☐ การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน ☐ แบบประเมินผู้สอนตามรายวิชาของมหาวิทยาลัย
2. กลยุทธ์การประเมินการสอน ☐ การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีม ☐ ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ☐ การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้ ☐ การทวนสอบผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษา
3. การปรับปรุงการสอน ☐ การจัดกิจกรรมระดมสมองจากนักศึกษาในชั้นเรียน ☐ การสัมมนาการจัดการเรียนการสอน ☐ การวิจัยในชั้นเรียน
4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา ☐ การทวนสอบการให้และการจำแนกคะแนน จากการสุ่มตรวจผลงาน / กิจกรรมของนักศึกษาโดยกรรมการ / อาจารย์ท่านอื่น ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร ☐ การตั้งคณะกรรมการประจำหลักสูตร / สาขาวิชา เพื่อดำเนินกิจกรรมการตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน/กิจกรรม วิธีการให้และการจำแนกคะแนน และการให้คะแนนพฤติกรรม / จิตพิสัย ☐ คณะกรรมการประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดำเนินการตรวจสอบผล การประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา
5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา ☐ การปรับปรุงรายวิชาเมื่อครบกำหนด 4 ปี หรือตามข้อเสนอแนะจากผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามข้อ 4 ☐ การหมุนเวียนเปลี่ยนอาจารย์ / ทีมผู้สอน เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่ทันสมัย มีความแปลกใหม่ของแนวความคิด และความเข้าใจอันดีเชิงวิชาการในเรื่องการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดประสบการณ์ และการแนะนำให้คำปรึกษาจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชาโดยตรง

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์